

Protokół

2. posiedzenia II. sesyi VIII. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 1. października 1904.

Początek o godzinie 11. minut 20. przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy JE. Stanisław hr. Badeni.

Sekretarze: Mieczysław Urbański, Kazimierz Lubomirski, Stanisław Mycielski, ks. Teodor Bohaczewski.

Obecnych posłów 130.

Ze strony Rządu: c. k. wiceprezydent namiestnictwa Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstataje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Marszałek oznajmia, iż protokół pierwszego posiedzenia złożony jest w biurze sejmowem do przejrzenia.

Izba udziela urlopu na dni 10 rektorowi uniwersytetu krakowskiego p. Cybulskiemu.

Marszałek oznajmia, że udzielił urlopu p. Skalkowskiemu na dni 3.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis petycyj wniesionych po dzień 1. października 1904 roku, które przydzielono następującym komisjom, a mianowicie:

Komisji budżetowej Ls: 91, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 101—104, 106—108, 110, 115,

117, 119, 120, 122, 125—131, 133, 136, 140, 142, 143, 147, 149, 154, 155, 157, 159, 162.

Komisji szkolnej Ls: 87, 88, 89, 92, 105, 109, 113, 114, 121, 132, 134, 135, 138, 139, 145, 146, 156, 160, 161, 165.

Komisji petycyjnej Ls: 99, 100, 123, 137.

Komisji administracyjnej Ls: 90.

Komisji gospodarstwa krajowego Ls: 112, 118, 141, 148.

Komisji drogowej Ls: 116, 124, 163.

Komisji podatkowej Ls: 158.

Komisji sanitarnej Ls: 144.

Komisji wodnej Ls. 164.

Po odczytaniu petycji Ls: 159, Gminy Pałuszyce powiat Dąbrowa, o zapomogę z powodu kłęski posuchy przemawia p. Wilezkiewicz popierając tę petycję.

Sekretarz p. Urbański, odczytuje spis dalszych petycyj, które przydzielono oddzielnym komisjom jak wyżej.

Marszałek wzywa sekretarzy do odczytania złożonych wniosków na poprzednim posiedzeniu.

Sekretarz p. Urbański czyta:

W n i o s e k

posła Dra Głabińskiego i towarzyszy w sprawie uregulowania dostaw publicznych.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa Wysoki c. k. Rząd i Wydział krajowy, aby jak najrychlej wydały w swoich zakresach działania ogólne normy o rozdawnictwie dostaw i robót publicznych, zapewniające pierwszeństwo producentom miejscowym i krajowym, orak wykluczające nielojalne oferty, wnoszone poniżej własnych kosztów ze strony przedsiębiorstw skartelowanych.

We Lwowie, dnia 1. października 1904.

Wnioskodawca:
Głabiński w. r.

Albin Rayski, Maryewski, Maiss, Jabłoński, Bujnowski, Fruchtmann, Michalski, Merunowicz, Rutowski, Lipiński, Jahl, Loewenstein, Tarnawski, Kolischer, Wiśniewski.

Marszałek oznajmia, że pierwsze czytanie tego wniosku umieści na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń.

Sekretarz p. Urbański czyta:

W n i o s e k

posła Dra Głabińskiego i towarzyszy w sprawie powołania odpowiedniej liczby urzędników obznajomionych dokładnie z językiem polskim, stosunkami i potrzebami kraju, do wszystkich ministerstw, urzędów i trybunałów centralnych.

Z uwagi na to,

że w ministerstwach, urzędach i trybunałach centralnych jest zbyt mała ilość urzędników obznajomionych dokładnie z językiem polskim, ze stosunkami i potrzebami naszego kraju,

że w niektórych ministerstwach, zwłaszcza na stanowisku referentów spraw galicyjskich, nie ma wcale takich urzędników, a w ministerstwie handlu w dziale pocztowym nie ma wogóle ani jednego urzędnika z naszego kraju,

że z tego powodu cierpią interesy naszego kraju, a nasi urzędnicy w kraju są zbyt obciążeni opracowywaniem sprawozdań i wyciągów z aktów w języku niemieckim.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa Wysoki c. k. Rząd, aby do wszystkich ministerstw, urzędów i trybunałów centralnych powołał odpowiednią do liczby spraw galicyjskich ilość urzędników i referentów, obznajomionych dokładnie z językiem polskim, ze stosunkami i potrzebami naszego kraju.

We Lwowie, dnia 1. października 1904.

Wnioskodawca:
Głabiński w. r.

Rayski, Merunowicz, Wiśniewski, Rutowski, Maryewski, Maiss, Jahl, Lipiński, Loewenstein, Jabłoński, Tarnawski, Fruchtmann, Bujnowski, Michalski, Kolischer.

Marszałek oznajmia, że pierwsze czytanie tego wniosku umieści na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń.

Sekretarz p. Bohaczewski czyta:

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą

U s t a w ę

z dnia zmieniająca postanowienia §. 47. krajowej ustawy wodnej z 14. marca 1875 Dz. u. kr. Nr. 38.

Art. I.

Postanowienia §. 47. krajowej ustawy wodnej z 14. marca 1875 Dz. u. kr. Nr. 38. tracą w dotychczasowym swym brzmieniu moc obowiązującą i mają na przyszłość obowiązywać w brzmieniu następującem:

§. 47.

Grunt uzyskany wskutek budowli regulacyjnych z terenu wód stanowiącego dobro publiczne przypada tym, którzy ponoszą kosztą przedsiębiorstwa, – musi jednak być

odstąpionym właścicielom granicznych gruntów na ich żądanie za zwrotem wartości, przyczem ma przedsiębiorstwo prawo, jeśli interes ubezpieczenia brzegów wymaga odpowiedniego zakulturowania tego gruntu, włożyć obowiązek także zakulturowania za potrąceniem wartości tego obowiązku od wartości gruntu — na nabywcę i zabezpieczyć ten obowiązek na odstąpionym gruncie.

Odsypiska powstające wskutek budowli regulacyjnych na rzekach nie stanowiących dobra publicznego przypadają na własność właścicieli granicznych gruntów w myśl postanowień §§. 407—412 u. c.

We Lwowie, dnia 1. października 1904.

Wnioskodawca:
Oleśnicki w. r.

Mazikiewicz, Bohaczewski, A. Barabasz, Staruch, Effinowicz, Krempa, Stapiński, Włodek, Ostapeczuk, Korol, Huryk, Mogilnicki, Żardecki, Ochrymowicz.

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

a) ustawę zmieniającą postanowienia §§. 3. i 12. statutu krajowego pod A/o załączoną;

b) ordynację wyborczą sejmową pod B/. załączoną.

Lwów, dnia 1. października 1904.

Wnioskodawca:
Oleśnicki w. r.

Bohaczewski, A. Barabasz, Huryk, Staruch, Ostapeczuk, Ochrymowicz, Dr. Mogilnicki, Mazikiewicz, Korol, Stapiński, Krempa, Effinowicz, Włodek, Żardecki.

U s t a w a

z dnia zmieniająca postanowienia §§. 3. i 12. statutu krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim — ogłoszonego jako załącznik II-gi patentu z 26. lutego 1861 Nr. 20 Dz. p. p.

Art. I.

Postanowienia §§. 3. i 12. statutu krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim, ogłoszonego jak załącznik II-gi patentu z 26. lutego 1861 Nr. 20. Dz. p. p. tracą w swoim dotychczasowym brzmieniu moc obowiązującą i mają na przyszłość obowiązywać w następującem brzmieniu:

§. 3.

Sejm składa się z stu osmdziesięciu członków — a mianowicie:

a) z Arcybiskupów grecko-rzymsko i ormiańsko-katolickiego we Lwowie, rz. kat. księcia biskupa w Krakowie, gr. kat. biskupów w Przemyślu i Stanisławowie, rz. kat. biskupów w Przemyślu i Tarnowie. Na wypadek opróżnienia miejsc biskupa lub arcybiskupa jest członkiem Sejmu administrator diecezji.

b) rektorów Uniwersytetu we Lwowie i Krakowie i Szkoły politechnicznej we Lwowie;

c) prezesa Akademii Umiejętności w Krakowie;

d) ze stu sześćdziesięciu ośmiu wybranych posłów wybranych, a mianowicie:

I. Czterdziestu czterech posłów z kuryi większych posiadłości gruntowej;

II. Dwudziestu ośmiu posłów z kuryi miast;

III. Trzech posłów z kuryi izb handlowych i przemysłowych,

IV. Siedmdziesięciu ośmiu posłów z kuryi gmin wiejskich;

V. Piętnastu posłów z kuryi ogólnej;

§. 12

Jednego Członka Wydziału krajowego wybierają posłowie wybrani z kuryi większej posiadłości gruntowej; jednego posłowie wybrani z miast, izb handlowych i przemysłowych; jednego posłowie wybrani z gmin wiejskich, a jednego posłowie wybrani

ogólnej — wszystkich z pomiędzy członków Sejmu.

Innych dwóch członków Wydziału krajowego wybiera cały Sejm z pomiędzy siebie. Każdy z tych wyborów następuje absolutną większością głosów. Kiedy taka większość nie da się przy pierwszym i drugim wyborze osiągnąć, to należy przeprowadzić ściślejszy wybór między dwoma kandydatami, którzy przy drugim głosowaniu najwięcej otrzymali głosów.

Na wypadek równości głosów rozstrzyga los.

Art. II.

Niniejsza ustawa ma wejść w życie z chwilą rozpisania najbliższych ogólnych wyborów sejmowych.

Sejmowa ordynacya wyboreza dla Królestw Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Ustawa z dnia

Art. I.

Sejmowa ordynacya wyboreza dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, ogłoszona jako załącznik II. patentu 26. lutego 1861 Nr. 20. Dz. u. p. traci w dotychczasowem swem brzmieniu moc obowiązującą i ma na przyszłość obowiązywać w brzmieniu następującem ;

I. Okręgi i miejsca wyboreze.

§. 1.

Dla wyboru posłów z kuryi większych posiadłości gruntowych stanowią okręgi wyboreze następujące grupy powiatów :

1. **K r a k ó w** - Brzesko - Wieliczka - Bochnia - Podgórze - Chrzanów - Wadowice - Biała - Myślenice - Żywiec z miejscem wyboru Kraków i z liczbą sześciu posłów ;

2. **B r z e ż a n y** - Bóbrka - Podhajce - Przemysłany - Rohatyn z miejscem wyboru Brzezany i liczbą trzech posłów ;

3. **C z o r t k ó w** - Zaleszczyki - Borszczów - Husiatyn z miejscem wyboru Czortków i liczbą trzech posłów ;

4. **P r z e m y ś l** - Jarosław - Jaworów - Mościska z miejscem wyboru Przemyśl i liczbą trzech posłów ;

5. **S a m b o r** - Drohobycz - Rudki - Stary Sambor - Turka z miejscem wyboru Sambor i liczbą trzech posłów ;

6. **S a n o k** - Dobromil - Brzozów - Lisko - Krosno z miejscem wyboru Sanok i liczbą trzech posłów ;

7. **T a r n o p o l** - Skalałat - Trembowla - Zbaraż z miejscem wyboru Tarnopol i liczbą trzech posłów ;

8. **T a r n ó w** - Dąbrowa - Mielec - Kolbuszowa - Ropeczyce - Pilzno - Jasło, z miejscem wyboru Tarnów i liczbą trzech posłów ;

9. **Z ł o c z ó w** - Brody - Kamionka, z miejscem wyboru Złoczów i liczbą trzech posłów ;

10. **Ż ó ł k i e w** - Sokal - Rawa - Cieszanów, z miejscem wyboru Żółkiew i liczbą trzech posłów ;

11. **K o ł o m y j a** - Horodenka - Kosów - Peczaniżyn - Śniatyn, z miejscem wyboru Kołomyja i liczbą dwóch posłów ;

12. **R z e s z ó w** - Łańcut - Nisko - Przeworsk - Strzyżów - Tarnobrzeg, z miejscem wyboru Rzeszów i liczbą dwóch posłów ;

13. **N o w y S ą c z** - Nowy Targ - Limanowa - Grybów - Gorlice, z miejscem wyboru Nowy Sącz i liczbą dwóch posłów ;

14. **S t a n i s ł a w ó w** - Boborodeczany - Buczacz - Tłumacz - Nadwórna, z miejscem wyboru Stanisławów i liczbą dwóch posłów ;

15. **S t r y j** - Dolina - Kałusz - Żydaczów, z miejscem wyboru Stryj i liczbą dwóch posłów — i

16. **L w ó w** - Gródek, z miejscem wyboru Lwów i jednym posłem.

Wszyscy w jednym okręgu uprawnieni do wyboru posła wyborey stanowią jedno ciało wyboreze.

§. 2.

Dla wyboru posłów z miast stanowią okręgi wyborcze następujące miasta, względnie grupy miast:

1. Biała. 2. Brody. 3. Drohobycz. 4. Jarosław. 5. Kołomyja. 6. Kraków. 7. Lwów. 8. Nowy Sącz. 9. Przemyśl. 10. Rzeszów. 11. Sambor. 12. Stanisławów. 13. Stryj. 14. Tarnopol. 15. Tarnów. 16. Brzeżany i Złoczów. 17. Bochnia i Wadowice. 18. Gorlice i Jasło. 19. Sanok i Krosno. 20. Podgórze i Wieliczka.

Każde z wymienionych miast jest dla siebie miejscem wyboru.

W okręgu wyborczym 16. jest głównym miejscem wyboru Złoczów, w 17. Bochnia, w 18. Jasło, w 19. Sanok, w 20. Podgórze.

§. 3.

Lwów wybiera sześciu, Kraków czterech, a inne w §. 2. wyliczone okręgi wyborcze miast po jednym posle. Wszyscy uprawnieni do wyboru posła z jednego miasta stanowią jedno ciało wyborcze.

§. 4.

Izby handlowe i przemysłowe we Lwowie, Krakowie i Brodach wybierać mają po jednym posle. Członkowie i zastępy każdej izby tworzą jedno ciało wyborcze.

§. 5.

Każdy z 78 powiatów politycznych kraju w swoich granicach terytoryalnych stanowi osobny okręg wyborczy dla wyboru posłów z gmin wiejskich.

§. 6.

W okręgach wyborczych gmin wiejskich jest miejscem wyborem każda miejscowość stanowiąca gminę, która według ostatniego spisu ludności liczy więcej jak 250 mieszkańców. Z miejscowości tego samego powiatu, liczących 250 lub mniej mieszkańców, położonych obok siebie w tym samym okręgu wyborczym, mają się utworzyć zbiorne miejsca wyborcze. Zbiorne miejsca wyborcze oznaczać ma Namiestnik w porozumieniu z Wydziałem krajowym — drogą rozporządzenia.

Jedno zbiorne miejsce wyborcze nie może obejmować gminy względnie miejscowości z ludnością razem powyżej tysiąca mieszkańców. Głównym miejscem wyborem każdego okręgu wyborczego gmin wiejskich jest siedziba politycznej władzy powiatowej.

§. 7.

Każdy z okręgów wyborczych w §. 5. wyliczonych, ma wybrać jednego posła. Wyborcy z wszystkich gmin okręgu wyborczego (z wyjątkiem z tych miast, które podług §. 2. wybierają same osobno posła) stanowią jedno ciało wyborcze.

§. 8.

Dla wyboru posłów z gólniej knryi wyborczej, stanowią okręgi wyborcze następujące grupy powiatów:

1. Lwów z głównym miejscem wyboru Lwów;

2. Kraków - Podgórze, z głównym miejscem wyboru Kraków;

3. Wadowice - Biała - Chrzanów - Zywiec - Myślenice - Wieliczka, z głównym miejscem wyboru Wadowice;

4. Nowy Sącz - Limanowa - Nowy Targ - Grybów - Gorlice, z głównym miejscem wyboru Nowy Sącz;

5. Tarnów - Brzesko - Bochnia - Dąbrowa - Mielec - Pilzno, z głównym miejscem wyboru Tarnów;

6. Rzeszów - Ropczyce - Strzyżów - Kolbuszowa - Tarnobrzeg - Nisko, z głównym miejscem wyboru Rzeszów;

7. Sanok - Krosno - Jasło - Brzozów - Dobromil - Lisko, z głównym miejscem wyboru Sanok;

8. Jarosław - Łańcut - Przeworsk - Cieszanów - Mościska - Jaworów - Gródek, z głównym miejscem wyboru Jarosław;

9. Przemyśl - Sambor - Stary Sambor - Drohobycz - Turka, z głównym miejscem wyboru Przemyśl;

10. S t r y j - Żydaczów - Dolina - Kalusz - Bóbrka - Rudki, z głównym miejscem wyboru Stryj;

11. B r o d y - Kamionka - Żółkiew - Rawa - Sokal, z głównym miejscem wyboru Brody;

12. T a r n o p o l - Zbaraż - Złoczów - Przemysłany - Brzeżany, z głównym miejscem wyboru Tarnopol;

13. S t a n i s ł a w ó w - Rohatyn - Podhajce - Buczacz - Tłumacz - Bohorodeczany, z głównym miejscem wyboru Stanisławów;

14. B o r s z c z ó w - Zaleszczyki - Czortków - Husiatyn - Trembowla - Skałat z głównym miejscem wyboru Borszczów;

15. K o ł o m y j a - Peczenizyn - Nadwórna - Kosów - Śniatyn - Gródek z głównym miejscem wyboru Kołomyja.

§. 9.

W okręgach wyborczych ogólnej kuryi wyborczej jest miejscem wyboru każda miejscowość stanowiąca gminę, która podług ostatniego spisu ludności liczy więcej jak 500 mieszkańców. Z miejscowości liczących 500 lub mniej mieszkańców położonych obok siebie w tym samym okręgu wyborczym na terytorium tego samego powiatu sądowego, mają być utworzone zborne miejsca wyborcze. Zborne miejsca wyborcze oznaczyć ma Namiestnik w porozumieniu z Wydziałem krajowym drogą rozporządzenia. Jedno zborne miejsce wyborcze nie może obejmować gminy, względnie miejscowości z ludnością powyżej 3.000 mieszkańców.

§. 10.

Każdy z okręgów wyborczych w §. 8. wyliczonych ma wybierać jednego posła.

Wyborcy z wszystkich gmin jednego okręgu wyborczego stanowią jedno ciało wyborcze.

II. O prawie czynnego i biernego wyboru.

§. 11.

Pełnoletni austriacycy obywatele, posiadający takie dobra tabularne, od których opłacają rocznie co najmniej 200 koron po-

datków państwowych realnych, wybierają sami bezpośrednio posłów na Sejm z kuryi większych posiadłości gruntowych. Prawo wyboru posła przysługuje i niewłasnowolnym posiadaczom dóbr tabularnych; głosują w ich imieniu prawni ich zastępcy (opiekun, kurator) lub tychże pełnomocnicy.

Za żonę wykonuje to prawo jej mąż, który z nią żyje, za inne kobiety własnowolne — ich pełnomocnik.

Jeżeli mąż i żona intabulowani za współwłaścicieli majątności tabularnej, to prawo owo przysługuje mężowi:

§. 12.

Jeżeli dobra tabularne do wyboru posła uprawniające, są we współnym posiadaniu kilku posiadaczy, to tylko ten z pomiędzy nich ma prawo wybierać posła, kogo wszyscy spółnicy do tego upoważnią.

Jeżeli ktoś posiada dwa albo trzy dobra tabularne, od których rocznie podatki realne razem wzięte wynoszą 200 koron, to posiadanie tych dóbr uprawnia także do wybierania posła z kuryi większych posiadłości.

§. 13.

Jeżeli dobra tabularne, uprawniające do wyboru posła z większych posiadłości, są w posiadaniu jakiejś korporacji lub towarzystwa, to prawo wyboru ma wykonywać ta osoba, która według postanowień prawnych albo statutów towarzystwa reprezentuje na zewnątrz tę korporację lub towarzystwo.

Gminy posiadające takie dobra tabularne, mają wykonywać prawa wyboru przez swoją zwierzchność.

§. 14.

Posłów z miast, wyszczególnionych w §. 2. i z gmin wiejskich wymienionych w §. 5. tej ustawy, mają wybierać bezpośrednio wszyscy ci członkowie gminy rodzaju męskiego, którzy:

1. w miastach w §. 2. wyszczególnionych uprawnieni są do wyboru reprezenta-

cyi gminnej, — albo od pół roku płacą co najmniej dziesięć koron podatków państwowych bezpośrednich, a nie zachodzą co do nich zresztą przyczyny wykluczające od czynnego wyboru reprezentacyi gminnej;

2. w gminach wiejskich w §. 5. wspomnianych stanowią pierwsze dwie trzecie wszystkich członków gminy do wyboru rady gminnej uprawnionych, a podług wysokości opłacanych rocznie bezpośrednich podatków państwowych ugrupowanych, dalej wszyscy ci członkowie gminy, którzy po pół roku płacą co najmniej dziesięć koron bezpośrednich podatków państwowych, a co do których przyczyny wykluczające od czynnego wyboru reprezentacyi gminnej nie zachodzą, a w końcu wszyscy ci członkowie gminy, którym służy prawo czynnego wyboru reprezentacyi gminnej bez względu na wysokość opłacanych podatków.

Jeżeli kilku uprawnionych opłaca takie same podatki, starszy wiekiem poprzedza młodszego.

§. 15.

Osoby, co do których zachodzą wszystkie w §. 14. przewidziane warunki czynnego prawa wyboru w jednym z okręgów wyborczych miast, albo gmin wiejskich nie mogą w tych okręgach wykonywać tego prawa jeżeli służy im prawo czynnego wyboru w kuryi większych posiadłości.

Osoby, posiadające wszystkie te warunki czynnego wyboru w jednym z okręgów wyborczych gmin wiejskich, nie mogą w tym okręgu wykonywać tego prawa, jeżeli służy im prawo czynnego wyboru w którymkolwiek okręgu wyborczym miast.

§. 16.

Do wyboru posłów z ogólnej kuryi wyborczej wspomnianych w §. 8. tej ustawy, jest nprawnionym każdy własnowolny obywatel państwa, który ukończył 24. rok życia, co do którego nie zaszły przyczyny powodujące według obowiązującej ustawy gminnej utratę prawa czynnego wyboru reprezentacyi gminnej, a to w tej gminie, w której w dniu rozpisania wyboru jest co

najmniej sześć miesięcy zamieszkały. Wykluczony jednak od prawa czynnego wyboru w tej kuryi są wszystkie te osoby, którym po myśli §§. 11. i 14. tej ustawy przysługuje prawo czynnego wyboru w kuryach większych posiadłości, miast lub gmin wiejskich.

§. 17.

Każdy wyborca może swe prawo wyboru wykonywać tylko w jednym okręgu wyborczym i w zasadzie tylko osobiście.

Wyjątkowo mogą wyborcy z kuryi większych posiadłości wykonywać swe prawo głosowania przez pełnomocnika; ten musi w tej samej klasie wyborców mieć prawo wybierania i może zastępować tylko jednego wyborcę.

Uprawnieni do wyboru w kuryi większych posiadłości mający dobra w więcej niż w jednym okręgu położone, mają wykonywać swe prawo wyborcze w tym okręgu, w którym leżą ich najwyżej opodatkowane dobra.

Uprawnieni do wyboru z kuryj wyborczych miast, gmin wiejskich lub z kuryi ogólnej, jeżeli są członkami kilku gmin, mogą wykonywać prawo wyborcze tylko w tej gminie, w której zwykle zamieszkują.

§. 18.

Posłem sejmowym może być wybrany każdy, który:

- a) jest obywatelem austriackim;
- b) ma lat 30;
- c) znajduje się w pełnym używaniu wszystkich praw obywatelskich;
- d) ma według postanowień poprzednich tej ustawy prawo wybierać posła sejmowego w którejkolwiek kuryi wyborczej.

§. 19.

Od prawa wybierania i wybieralności wykluczone są te osoby, które zasądzone zostały wyrokiem sądowym za jakąkolwiek zbrodnię, albo za przestępstwo kra-

dzieży, sprzeniewierzenia, udziału w nich, oszustwa, lub za przewinienie bankructwa (§§. 460, 461, 463, 464 i 486 ustawy karnej).

Ten skutek zasądzenia karnego ma ustąpić co do zbrodni wyszczególnionych w §. 6. pod liczbami 1 do 10 ustawy z 15. listopada 1867 (Nr. 131 Dz. p. p.) po ukończeniu kary, w innych zaś wypadkach po upływie lat pięciu, a co do przestępstw i przewinień wyżej wymienionych po upływie lat trzech, licząc od ukończenia kary.

Osoby, które popadły w konkurs. albo załagodziły swe bankructwo dobrowolną ugodą z wierzycielami przy współudziale sądu, nie mogą być wybrane posłem do Sejmu, jak długo trwa rozprawa konkursowa lub ugodowa.

III. O rozpisaniu i przygotowaniu wyborów.

§. 20.

Do przeprowadzenia wyborów wzywa Namiestnik, ogłaszając dzień, w którym mają się odbyć wybory posłów sejmowych w miejscach wyborczych, przeznaczonych niniejszą ordynacją wyborczą.

Dzień wyborów należy tak ustanowić, żeby można było poczynić wszelkie potrzebne przygotowania.

§. 21.

Ogólne wybory do Sejmu należy w ten sposób rozpisywać, żeby wybierano najpierw posłów z kuryi ogólnej, następnie z kuryi gmin wiejskich, miast, oraz Izb handlowych i przemysłowych, a w końcu z kuryi większych posiadłości i żeby wybory z każdej z powyższych kuryi odbyły się w całym kraju na jednym dniu.

§. 22.

Rozpisanie ogólnych wyborów należy ogłosić w dziennikach krajowych, a także ogłoszeniami we wszystkich gminach kraju.

Rozpisanie pojedynczych wyborów należy ogłosić co do kuryi wyborczej z wię-

szych posiadłości i Izb handlowych i przemysłowych dziennikami krajowymi, a co do kuryi wyborczych miast, gmin wiejskich i kuryi ogólnej, ogłoszeniami we wszystkich gminach, należących do odnośnego okręgu wyborczego.

Między dniem ogłoszenia wyborów, a dniem wyboru z kuryi ogólnej musi upłynąć czas co najmniej sześciu tygodni.

§. 23.

Wszystkich uprawnionych do wyboru, którzy według ordynacji niniejszej tworzą jedno ciało wyborcze z wyjątkiem uprawnionych do wyboru w Izbach handlowych i przemysłowych, spisuje się w jedną osobną listę.

Listę wyborców każdego ciała wyborczego ma utrzymywać w ewidencji władza powołana do jej ułożenia i ma ją wygotować w dwóch egzemplarzach.

§. 24.

Listy wyborców dla ciała wyborczego większych posiadłości ma układać Namiestnik okręgami i ogłosić w dziennikach krajowych, oznaczając od dnia ogłoszenia 14-dniowy termin do reklamacyj. Po tym terminie wniesione reklamacje będą jako spóźnione, odrzucone.

§. 25.

Namiestnik ma rozstrzygać, czy reklamacje wniesione co do wpisania w listę wyborczą osób nieuprawnionych, albo na odwrót, co do opuszczenia uprawnionych do wybierania, są uzasadnione lub nie; jemu przysługuje także prawo aż do dnia wyborów urzędowo poprawić listę wyborców większych posiadłości.

§. 26.

Skoro tylko lista wyborców ciała wyborczego większych posiadłości będzie poprawioną przez rozstrzygnięcie reklamacyj w przepisany terminie wniesionych, winien Namiestnik przesłać wyciągi z tej listy i z tego spisu do odnośnych Starostw. Starostwa mają wygotować dla wyborców karty legitymacyjne, t. j. pisma,

w których ma być wypisane imię i nazwisko wyborcy, miejsce, dzień i czas wyboru, które to pismo uprawnia do udziału w wyborach.

Karty legitymacyjne doręcza się wyborcom większych posiadłości, a jeżeli kto nie mieszka w kraju, wzywa się go za pośrednictwem krajowych urzędowych dzienników, żeby się po nią zgłosił.

§. 27.

Listę wyborców z miast, wyszczególnionych w §. 2. ord. wyb., jak również listę wyborców z gmin wiejskich wspomnianych w §. 5. ord. wyb. — jak w końcu listę wyborców z kuryi ogólnej wspomnianych w §. 8. ord. wyb., układa w każdym mieście względnie w każdej gminie burmistrz względnie naczelnik gminy przy ścisłym zastosowaniu postanowień §§. 14. i 19. niniejszej ordynacji wyborczej i wyklada w urzędzie gminnym do przeglądu najpóźniej na 30 dni przed wyborem posła. Zarazem winien to wyłożenie listy obwieścić w gminie, a to przez należyte ogłoszenie ustne, jak również przybicie ogłoszenia pisemnego na budynku gminnym i co najmniej w trzech widocznych miejscach w gminie, i wyznaczyć ośmiodniowy termin do wniesienia reklamacyj, tak jednak, żeby między ostatnim dniem tego terminu a dniem wyboru posła było co najmniej 14 dni czasu.

W ogłoszeniu tem ma być dokładnie oznaczony lokal, w którym lista do przeglądu jest wyłożona, jak również ma być podane do ogólnej wiadomości, że listę przeglądać wolno każdemu wyborcy każdego dnia od godziny 9. rano do 6. popołudniu.

Listy wyborcze wolno każdemu przeglądać i brać z nich sobie odpisy.

Reklamacje przeciw listom wyborczym mogą wносить uprawnieni do wyboru w odnośnym okręgu wyborczym z powodu pomieszczenia w liście do wyboru nieuprawnionych lub pominięcia do wyboru uprawnionych do rąk naczelnika odnośnej gminy.

Naczelnik gminy obowiązany jest wniesione do rąk jego reklamacje w przeciągu 24 godzin przedłożyć starostwu powiatowemu a w miastach z własnymi statutami temu organowi politycznemu, którego Namiestnik do rozstrzygania reklamacyj wyznaczy.

Starostwo powiatowe, względnie ten organ, obowiązany jest wniesione reklamacje bezzwłocznie rozstrzygnąć tak, żeby rozstrzygnięcie wnoszącemu reklamację w przeciągu dni trzech od jej przedłożenia powołanej do rozstrzygnięcia władzy doręzione było.

Przeciw temu rozstrzygnięciu wolno reklamującemu w przeciągu dni trzech od doręczenia wnieść odwołanie przez Starostwo powiatowe względnie polityczny organ, który wydał rozstrzygnięcie, do Namiestnika kraju.

Namiestnik rozstrzyga reklamacje ostatecznie, tak jednak, żeby pisemny jego rozstrzygnięcie reklamującemu przed dniem wyboru posła doręczone być mogło.

§. 28.

Listy wyborcze sprostowane wskutek rozstrzygnięcia reklamacji mają być przygotowane w dwóch egzemplarzach. Jeden egzemplarz przedłożyć ma naczelnik gminy Starostwu powiatowemu, a w miastach z własnymi statutami organowi politycznemu do rozstrzygania reklamacyj ustanowionemu, — a drugi egzemplarz przechować u siebie. Przy wyborach z kuryi ogólnej mają naczelnicy tych gmin, które są z innymi gminami do jednego zbiornego miejsca wyborczego przyłączone, przesłać listy wyborcze ze swych gmin naczelnikowi tej gminy, która jako zborne miejsce wyborcze jest ustanowioną.

§. 29

Na podstawie przedłożonych list wyborczych Starostwo powiatowe ma wystawić dla wyborców ze wszystkich gmin swego powiatu karty legitymacyjne, w której ma być powołana liczba porządkowa listy

wyborczej, imię i nazwisko uprawnionego do wyboru, miejsce, w którym wybór ma się odbyć i oznaczenie czasu, w którym głosowanie ma się rozpocząć i ukończyć.

W miastach z własnymi statutami obowiązana jest do wygotowania kart legitymacyjnych Zwierzchność gminy.

Karty legitymacyjne mają być doręczone każdemu wyborcy za własnoręcznie potwierdzonym recepisem najpóźniej trzy dni przed dniem wyboru.

Doręczenie może nastąpić przez pocztę lub przez Zwierzchność gminy, w której wyborca zamieszkuje.

Równocześnie poda Starostwo powiatowe, a w miastach z własnymi statutami Zwierzchność gmiana do powszechnej wiadomości, że każdy wyborca, któryby z jakiegokolwiek przyczyny karty legitymacyjnej nie otrzymał, może w przeciągu ostatnich dwóch dni przed wyborami otrzymać od tejże władzy duplikat karty legitymacyjnej. Zgłaszającemu się po taki duplikat wyborcy obowiązana jest odnośna władza także bezwarunkowo i bez jakiegokolwiek przeszkody wydać.

§. 30.

Równocześnie z kartami legitymacyjnymi ma być doręczona każdemu wyborcy karta do głosowania, zaopatrzona pieczęcią Starostwa powiatowego, a w miastach z własnymi statutami pieczęcią Zwierzchności gminnej z dodatkiem umieszczonym na karcie legitymacyjnej, że głosy oddane na innych, taką pieczęcią niezaopatrzonych kartach, będą uważane za nieważne.

Co do sposobu doręczania i wydawania duplikatów kart do głosowania obowiązują postanowienia §. 29. co do kart legitymacyjnych.

§. 31.

Dla wyborców z każdego ciała wyborczego ustanowiony będzie ze strony c. k. Rządu komisarz wyborczy. Komisarza wyborczego ustanawiać ma dla ciał wyborczych

z izb handlowych i przemysłowych, jak również z miast, mających własne statuta c. k. Namiestnik kraju — dla wszystkich innych ciał wyborczych naczelnicy powiatowych władz politycznych tych powiatów, w których są główne miejsca wyborcze.

Ustanowienie komisarza wyborczego podane będzie do wiadomości wyborców najmniej na 8 dni przed dniem wyborów przez pisemne ogłoszenie, przybite na zwyčajnem miejscu ogłoszeń c. k. Starostwa powiatowego — a oprócz tego przez ustne ogłoszenie przed rozpoczęciem samego aktu wyborczego. Urząd komisarza wyborczego jest honorowym urzędem obywatelskim, od którego przyjęcia nikt — z wyjątkiem przeszkód nie dających się usunąć — uchylić się nie może.

IV. Wybór posła sejmowego.

§. 32.

Wyborami z każdego ciała wyborczego, z wyjątkiem izb handlowych i przemysłowych kieruje w obecności komisarza wyborczego komisya wyborcza, utworzona z tegoż ciała wyborczego, a składająca się;

1. w każdym ciełe wyborczem z większych posiadłości gruntowych z trzech członków wybranych przez uprawnionych do wyboru i z dwóch mianowanych przez komisarza rządowego :

2. W każdym ciełe wyborczem miast w §. 2. wymienionych z naczelnika gminy (burmistrza) albo wyznaczonego przez niego zastępcę i trzech członków rady gminnej przez niego powołanych tudzież z trzech członków mianowanych przez komisarza wyborczego z pomiędzy uprawnionych wyborców ;

3. w każdym ciełe wyborczem gmin wiejskich i kuryi ogólnej z dwóch członków mianowanych przez komisarza wyborczego, dwóch członków powołanych przez naczelnika gminy miejsca wyboru z pomiędzy członków rady gminnej i z trzech członków

wybranych przez wyborców z tegoż ciała wyborczego.

§. 33.

Komisya wyborcza złożona w powyższy sposób wybiera z pomiędzy siebie absolutną większością głosów przewodniczącego. Gdy absolutnej większości głosów osiągnąć się nie da, oznacza osobę przewodniczącego komisarz wyborczy.

§. 34.

Karta legitymacyjna wydana wyborcom przez Starostwo nadaje im prawo wstępu do miejsca wyboru i zastępuje wezwanie do jawienia się w oznaczonym czasie do głosowania.

Z uderzeniem godziny na kartach legitymacyjnych jako początek aktu wyborczego oznaczonej, ma każdy wyborec wolny wstęp do lokalu wyborczego i nie może być z tegoż przed ukończeniem wyboru wydalonym.

§. 35.

Lokal wyborczy ma być w ten sposób urządzony, ażeby wszyscy do głosowania uprawnieni mogli być pomieszczeni w jednej sali i to w tej samej, w której urzęduje komisya wyborcza i komisarz wyborczy. Pod żadnym warunkiem nie może być miejsce urzędowania tej komisji i komisarza w jakikolwiek sposób odosobnione, oddzielone albo odgraniczone od miejsca, gdzie znajdują się wyborecy. Stół, przy którym komisya i komisarz urzęduje, ma być ustawiony w środku lokalu wyborczego tak, ażeby wszyscy wyborecy mieli ze wszystkich stron wolny dostęp do tegoż i wszystkie czynności komisji mogli wszechstronnie kontrolować.

Jak długo wybór nie zostanie skończony, mnsi przy stole znachodzić się nieprzerwanie co najmniej trzech członków komisji.

§. 36.

W oznaczonym dniu i godzinie zaczynają się wybory w przeznaczonym miejscu bez względu na liczbę jawiących się członków w ten sposób, że naprzód wybiera się

i ukonstytuowuje się w sposób w §. 32. oznaczony komisya wyborcza, której ma być oddana lista wyborcza i przygotowane spisy głosowania.

§. 37.

O ile rozchodzi się o członków komisji wybrać się mających, nastąpi ich wybór przez wszystkich w lokalu wyborczym obecnych wyborców, uprawnionych do głosowania drogą ustnego głosowania. W celu przeprowadzenia tego głosowania złożoną będzie komisya prowizoryczna, złożona z naczelnika miejscowej gminy i jednego członka Rady gminnej, powołanego przez niego i jednego z pomiędzy obecnych wyborców, powołanego przez komisarza wyborczego. Komisya ta odbierze głosy obecnych wyborców w ten sposób, że jeden jej członek odczyta imiona wyborców z listy wyborczej, a drudzy dwaj będą zapisywać głosy oddane na członków komisji. Rezultat tego wyboru ogłosi komisarz wyborczy i natychmiast po ogłoszeniu ustąpi komisya prowizoryczna, a miejsce jej zajmie komisya wyborcza.

Członkowie tejże komisji, którzy mają być powołani przez komisarza lub naczelnika gminy, będą powołani aż po przeprowadzeniu członków, wybrać się mających.

Bezpośrednio po złożeniu komisji nastąpi wybór jej przewodniczącego.

§ 38.

Przewodniczący komisji wyborczej ma zebranych wyborcom przedstawić treść §§-ów 18. i 19. ordynacji wyborczej co do warunków, potrzebnych na posta, ma im wyjaśnić sposób głosowania i obliczenia głosów, a w końcu wezwać, aby swoje głosy oddawali wedle swobodnego przekonania, bez wszelkich samolubnych celów, tak jak to uważają wedle swojej najlepszej wiedzy i sumienia za najodpowiedniejsze dla ogólnego dobra.

§. 39.

Jeżeli kto przed rozpoczęciem głosowania podniesie zarzuty przeciw którejkol-

wiek osobie, wciągniętej do listy wyborczej, że ta osoba nie jest uprawnioną do wybierania posła, bo od czasu ułożenia listy wyborców utraciła któryś z warunków prawa wyborczego, to co do tego zarzutu ma natychmiast powziąć uchwałę komisya wyborcza i to bez wszelkiego rekursu.

Bezpośrednio przed rozpoczęciem głosowania ma komisya wyborcza przekonać się, czy urna przeznaczona do wrzucania kartek głosowania jest próżną.

§. 40.

Głosowanie na posła rozpoczyna się tem, że najprzód oddają swoje kartki głosowania członkowie komisji wyborczej, o ile mają prawo wyboru.

Następnie wywołuje jeden członek komisji wyborczej do głosowania wszystkich wyborców w porządku, jak ich imiona były wpisane w liście wyborczej.

Wyborcy, którzy przyszedli na wybory już po wywołaniu ich imion, muszą po odczytaniu całej listy z głosić się w komisji wyborczej i oddać swoje kartki głosowania

§. 41.

Każdy do głosowania przywołany wyboreca, okazując swoją kartkę legitymacyjną, ma oddać komisji kartkę do głosowania, w której ma być nazwaną dokładnie ta osoba, która ma zostać posłem sejmowym.

Jeżeli jakie ciało wyborcze ma wybierać dwóch lub kilku posłów, ma każdy wyboreca podać tyle imion, ilu posłów wybrać należy.

Każdy wyboreca, do urny wyborczej przywołany, ma prawo żądać przed oddaniem głosu, ażeby dano mu czystą kartkę do głosowania, zaopatrzoną pieczęcią urzędową. W takim wypadku obowiązany jest komisarz wyborczy, któremu przed wyborem polityczny urząd powiatowy, względnie w miastach o własnych statutach Zwierzchność gminy ma dostarczyć odpowiedniego zapasu kartek do głosowania — bezzwłocznie dać jeden egzemplarz karty do gło-

sowania na żądanie wyborcy, bez względu na to, czy taka karta była mu już przedtem doręczona, a przewodniczący komisji jest obowiązany dać temu wyborcy krótki przeciąg czasu i możność, ażeby albo sam kartkę w lokalu wyborczym wypełnił, albo drugiemu wyborcy porучzył ją wypełnić.

§. 42.

Jeżeli przy głosowaniu zajdzie jaka niepewność co do tożsamości wyborcy, to o tem orzeka natychmiast bez rekursu komisya wyborcza.

§. 43.

Imię każdego wyborcy, który oddał swój głos, ma komisya wyborcza wciągnąć do spisu głosowania, mającego się prowadzić w dwu egzemplarzach.

Nieważnymi są te głosy wyborców, któreby oddano z jakimś zastrzeżeniem, albo z jakimś nakazem dla posła wybrać się mającego.

O ważności lub nieważności poszczególnych głosów rozstrzyga natychmiast komisya wyborcza bez rekursu.

§. 44.

Komisya wyborcza obowiązana jest prowadzić protokół z aktu wyborczego, w którym mają być zamieszczone w szczególności wszystkie orzeczenia komisji, uchwalone w wypadkach, niniejszą ustawą przewidzianych.

Wybory powinny się odbyć w przeciągu wyznaczonego dnia. Jeżeliby jednak zaszło coś takiego, że nie możnaby rozpocząć, dalej prowadzić, albo ukończyć wyboru, to komisya wyborcza może dalszą czynność wyborczą za zgodą komisarza wyborczego odłożyć na następny dzień. O tem należy nawiadomić wyborców w taki sposób, jakiego zwykle używa się w dotyczącem miejscu.

§. 45.

Czas, przeznaczony do głosowania, nie może być krótszym od przeciągu czterech godzin.

Po upływie czasu, przeznaczonego do oddania głosów, ma obwieścić przewodniczący komisji wyborczej, że głosowanie ukończone; jednak wyborcom, którzy w chwili tej jeszcze w lokalu wyborczym się znajdują, a którzy dotychczas jeszcze głosów nie oddali, nie może być odjętą możność oddania głosów. Następnie ma komisja sprawdzić zgodność liczby oddanych kartek z liczbą wyborców, zapisanych w spisie głosowania, poczem cała komisja wyborcza i komisarz wyborczy mają podpisać obydwa spisy głosowania i ma się natychmiast przystąpić do otwarcia kartek i obliczenia głosów.

Czynność ta ma być przeprowadzoną jedynie w obecności i przy wglądzie wszystkich wyborców w następujący sposób:

Przewodniczący komisji wyciąga z urny po jednej kartce, otwiera każdą z osobna i odczytuje imię kandydata na niej umieszczone, poczem podaje odczytaną kartkę drugiemu członkowi komisji, który prawdziwość odczytanego imienia potwierdza — i kartki w takim porządku, jak były oddane, otwarte składa. Równocześnie dwóch innych członków komisji prowadzi listy głosowania w ten sposób, że zapisują przy pierwszym głosie, który otrzymał kandydat na posła, jego imię i nazwisko i przy nim liczbę „1“, — przy drugim liczbę „2“ i t. d.

§. 46.

Gdy kartka do głosowania mieści w sobie więcej imion, niż ma być wybranych posłów — to imiona dalej napisane, o ile liczbę posłów wybrać się mających przewyższają, uważają się jako zupełnie nie napisane i zupełnie się nie uwzględniają. Kiedy na kartce napisano mniej imion, niż wynosi liczba posłów wybrać mających, to głosy przez napisane tych imion oddane są ważne. Kiedy imię jednej i tej samej osoby na tej samej kartce kilka razy jest napisane, liczy się przy obliczeniu głosów tylko jako jeden głos.

Imiona niejasne i niedokładne do tego stopnia, że niema pewności, którą osobę oznaczają — uważają się jako głosy nie-

ważne. Orzeka o tem komisja wyborcza, a orzeczenie jej ma być w protokole zamieszczone.

§. 47.

Po obliczeniu głosów podaje przewodniczący komisji rezultat tegoż do wiadomości wyborców, poczem wszyscy członkowie komisji i komisarz wyborczy podpisują protokół i listy głosowania i przewodniczący komisji oddaje wszystkie akta wyborcze komisarzowi wyborczemu. Członek komisji nie chcący podpisać protokołu, ma prawo umieścić w tymże protokole przyczyny, dla których odmawia podpisu.

Gdy rezultat wyboru posła ma być obliczony w głównem miejscu wyboru — przedsięwzięcie przewodniczący komisji w obecności wszystkich członków komisji i wyborców znachodzących się w lokalu wyborczym opieczętowanie wszystkich aktów wyborczych razem z kartkami głosowanymi a pieczęcią urzędową miejscowej zwierzchności gminnej, umieszcza na zewnątrz napis oznaczający treść i oddaje tak opieczętowane akta wyborcze komisarzowi wyborczemu, który obowiązany jest odesłać je bezzwłocznie do c. k. Starosty powiatowego głównego miejsca wyboru. Każdemu z członków komisji przysługuje prawo przyłożyć także swoją prywatną pieczęć.

Na zewnętrznej stronie opieczętowanych aktów umieścić ma przewodniczący komisji imię i nazwisko kandydata, który w tem miejscu wyboru otrzymał najwięcej głosów.

§. 48.

Zbadanie i ogłoszenie ogólnego regulaminu wyboru należy do głównej komisji wyborczej w głównem miejscu wyboru zebrać się mającej.

Komisję tę zwołuje najdalej do trzech dni po nadesłaniu aktów wyborczych ze wszystkich miejsc wyborczych dotyczącego okręgu wyborczego Starosta powiatowy głównego miejsca wyboru. Komisja ta

składa się z siedmiu członków, a mianowicie z naczelnika gminy głównego miejsca wyboru, lub jego zastępcy, dwóch członków rady gminnej głównego miejsca wyborczego przez tegoż naczelnika powołanych, dwóch członków z pomiędzy uprawnionych do wyboru w dotyczącej kuryi tego samego okręgu wyborczego przez komisarza wyborczego głównego miejsca wyboru powołanych, a w końcu z dwu kandydatów na posła w tym okręgu wyborczym, którzy w największej liczbie poszczególnych miejsc wyborczych swego okręgu wyborczego najwięcej głosów otrzymali.

Na wypadek, gdyby we wszystkich miejscach wyborczych danego okręgu wyborczego jeden i ten sam kandydat otrzymał największą ilość głosów, — względnie gdyby w dniu urzędowania głównej komisji wyborczej jeden lub oba kandydaci do tegoż nie zgłosili się — powołuje jednego względnie i dwóch ostatnich członków komisji z pomiędzy wyborców dotyczącego okręgu wyborczego komisarz wyborczy głównego miejsca wyboru.

Komisya urządzuje w obecności komisarza wyborczego głównego miejsca wyboru — w lokalu możliwie najobszerniejszym, urządzonej w sposób w §. 35. ustawy oznaczonym, przyczem mają wybory prawo być obecnymi w miarę objętości miejsca.

§. 49.

Komisya przyjmuje z rąk komisarza wyborczego opieczętowane akta, nadesłane ze wszystkich miejsc wyborczych, stwierdza nienaruszenie pieczęci i konstatuje także, którzy dwaj kandydaci poselscy w największej liczbie miejsc wyboru największą ilość głosów otrzymali. Odnośnie do tego skonstatowania powołuje komisarz wyborczy tych kandydatów w skład komisji.

Każdemu z członków komisji wyborczych poszczególnych miejsc wyborczych tego okręgu wyborczego, którzy po myśli §. 47. tej ustawy przyłożyli na akta wy-

boreze swoje prywatne pieczęcie, wolno żądać od komisarza głównego miejsca wyborczego przed rozpakowaniem aktów zbadania, czy przyłożona przez dotyczącego wyborcę pieczęć jest nienaruszoną.

Komisya wybiera z pomiędzy siebie przewodniczącego absolutną większością głosów. Gdyby taka większość nie dała się osiągnąć, mianuje przewodniczącego z pomiędzy członków komisji komisarz wyborczy. Następnie przystępuje komisya do obliczenia głównego rezultatu wyboru na podstawie obliczeń dokonanych przez komisye wyborcze poszczególnych miejsc wyborczych.

Na żądanie któregokolwiek członka komisji należy skontrolować obliczenie rezultatu wyboru w poszczególnych miejscach wyborczych, co do których żądanie takie będzie postawione, przez porównanie list głosowania z oddanymi kartkami głosowania.

Rezultat ogólnego obliczenia ogłosi obecnym przewodniczący komisji.

Co do całej czynności komisji spisany będzie protokół, który podpiszą wszyscy członkowie komisji i komisarz wyborczy

§. 50.

Izby handlowe i przemysłowe dokonują wyboru w obecności komisarza wyborczego, wyznaczonego przez namiestnika na zgromadzeniu wszystkich członków do głosowania uprawnionych przez głosowanie kartkami wedle przepisów istniejących co do urzędowania w tychże izbach i wedle postanowień tej ustawy bez względu na liczbę obecnych członków. Protokół z tego wyboru ma spisać sekretarz izby i oddać go po skończeniu wyboru razem z wszystkimi aktami wyboru i oddanymi kartkami głosowania, komisarzowi wyborczemu w celu przesłania Namiestnikowi kraju.

§. 51.

Za wybranego posłem ma się ten uważać, kto otrzymał więcej jak połowę wszystkich oddanych ważnych głosów.

Gdyby absolutną większość głosów otrzymała większą ilość osób, niż wynosi liczba wybrać się mających posłów to o wyborze rozstrzyga wyższa cyfra głosów, lub przy równej liczbie głosów los, mający się wyciągnąć przez przewodniczącego komisji wyborczej.

§. 52.

Gdy przy głosowaniu nie padła na nikogo taka większość głosów, należy zarządzić ściślejszy wybór. Gdy brak takiej większości głosów okaże się przy ogólnem obliczeniu rezultatów głosowania w poszczególnych miejscach wyboru, ma zarządzić ten ściślejszy wybór e. k. Starosta powiatowy głównego miejsca wyboru we wszystkich dotyczących miejscach wyborczych, a rezultat tych wyborów będzie obliczony po myśli postanowień §§-fów 48 i 49 niniejszej ustawy.

§. 53.

Przy ściślejszym wyborze mają wyborcy ograniczyć się tylko na tych kandydatach, którzy po wybranych absolutną większością otrzymali względnie najwyższą liczbę głosów.

Liczba kandydatów przychodzących do ściślejszego wyboru musi być zawsze dwa razy większą niż liczba posłów wybrać się mających. Przy równości głosów rozstrzyga los, kto ma przyjść do ściślejszego wyboru.

Każdy głos padający przy ściślejszym wyborze na osoby nie przeznaczone do tego wyboru, ma się uważać, jako nieważny.

Gdy przy ściślejszym wyborze wszystkie oddane ważne głosy będą podzielone pomiędzy wszystkich do tego wyboru przeznaczonych kandydatów w równych częściach tak, że każdy z nich ma za sobą połowę wszystkich głosów — wtedy rozstrzyga o wyborze los przez przewodniczącego komisji wyborczej wyciągnąć się mający.

Gdy poza tym wypadkiem głosowanie nie doprowadza do absolutnej większości, należy zarządzić i dalsze wybory ściślejsze,

aż dopóki nie osiągnie się absolutnej większości, co do wszystkich, wybrać się mających posłów, lub wymienionej w poprzednim ustępie równości głosów dla wszystkich osób, przeznaczonych do ściślejszego wyboru, w którym to ostatnim wypadku los rozstrzyga ostatecznie o wyborze.

Ci uprawnieni wyborcy, którzy przy pierwszym wyborze zupełnie nie głosowali, nie są jeszcze dlatego wykluczeni od wykonania tego prawa przy wyborze ściślejszym.

§. 54.

Gdy w końcu wybór przepisanej w dotyczącym okręgu wyborczym liczby posłów zostanie należycie przeprowadzony, ma być zamknięty protokół czynności wyborczej i podpisany przez wszystkich członków komisji wyborczej jak również przez komisarza wyborczego, następnie z dołączeniem wszystkich kartek głosowania opieczątowany i komisarzowi wyborczemu w celu przesłania e. k. Namiestnikowi oddany.

§. 55.

Namiestnik ma, przeglądawszy akta wyborcze jemu nadesłane, każdemu wybranemu posłowi, co do którego nie zachodzą przyczyny wykluczające go po myśli niniejszej ustawy od obieralności, doręczyć certyfikat wyborczy.

Certyfikat ten uprawnia wybranego posła wstąpić do Sejmu i usprawiedliwia domniemanie ważności na tak długo, dopóki Sejm inaczej nie postanowi.

§ 56.

Wszystkie akta wyborcze ma następnie e. k. Namiestnik przesłać Wydziałowi krajowemu.

Wydział krajowy obowiązany jest zbadać akta wszystkich wyborów i przedstawić co do wszystkich swoje wnioski Sejmowi, a to najdalej do roku od dnia przeprowadzenia wyborów Sejmowi przysłuży prawo ostatecznego rozstrzygnięcia o ważności każdego poszczególnego wyboru.

Postanowienie końcowe.

§. 57.

Do ważności uchwały Sejmu o zmianie postanowień tej ustawy potrzeba obecności co najmniej dwóch trzecich części wszystkich posłów.

Gdy taka liczba posłów jest obecną, zmiana może nastąpić absolutną większością głosów obecnych.

Art. II.

Ustawa ta ma wejść w życie z chwilą rozpisania najbliższych ogólnych wyborów sejmowych.

W n i o s e k.

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się e. k. Rząd, ażeby bezwzględnie założył w Stanisławowie wyższe gimnazjum państwowe z ruskim językiem wykładowym, zaczynając stopniowo od pierwszej klasy.

We Lwowie, dnia 1. października 1904.

Wnioskodawca:
Oleśnicki w. r.

Andrzej Szeptycki, metropolita, Konstanty Czechowicz, biskup przemyski, Wiktor Mazikiewicz, ks. Mandyczewski, Korol, Bohaczewski, Ostapeczuk, Huryk, Effnowicz, A. Barabasz, Staruch, Mogilnicki, Ochrymowicz, Skołyszewski, Stojalowski, Szajer.

Marszałek ozuajmia, że pierwsze czytanie powyższych wniosków umieści na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń.

Marszałek przed przystąpieniem do porządku dziennego, ndziela głosu p. Wojciechowi Dzieduszykiemu.

P. Wojciech Dzieduszycki odezytuje następującą deklarację:

Z polecenia większości Sejmowej, składam następującą deklarację:

Większość Sejmowa dowiedziała się z zadowoleniem z oświadczenia złożonego przez posła Oleśnickiego, że posłowie wstępujący do Sejmu wskutek uzupełniających wyborów postanowili przystąpić do wspólnej pracy, chociaż zastrzegają s bie stanowisko opozycyjne, musi jednak wyrazić swoje ubolewanie z powodu wyrazów, którymi poseł Oleśnicki motywował postanowienie powzięte przez stronnictwo, którego był rzeznikiem.

Większość Sejmu poczuwała się zawsze do obowiązku równej dbałości o dobro, a więc o narodowe i kulturalne potrzeby tudzież o rozwój ekouomiczny tak Polaków, jakoteż Rusinów, a mnogie uchwały sejmowe, powzięte celem poparcia Rusinów w pracy podjętej około kulturalnego rozwoju swojej narodowości a przytoczone w mowie, którą referent generalny budżetu w roku przeszłym wygłosił, dowodzą najlepiej, że większość odpychała od siebie ze wstrętem wszelką myśl wyrządzenia krzywdy bratniemu ruskiemu narodowi, starała się owszem o zadośćuczynienie jego istotnym potrzebom

Większość Sejmu nie powzięła nigdy postanowień w tym względzie powodowana przez niechęć czy groźby, tylko postępowała w sposób wskazany jej przez sumienną rozważę opartą na gruntownej znajomości kraju i jego ludności i gorącej miłości, którą dla kraju i wszystkich jego mieszkańców odezuwa, uchwalając zawsze to, co uważała za rzecz istotnie dla Rusinów pożyteczną

Musimy tem bardziej ubolewać nad zwrotami użytymi w deklaracyi odezytanej przez posła Oleśnickiego, że podobne wyrazy wzmagając polityczną agitację w kraju i wzbudzając wśród ludności narodowe nienawiści, odrywają ludność od zgodnej a dodatniej pracy około wspólnego dobra i zdrowego rozwoju obydwu bratnich narodów i mogą tem samem opóźnić ich zdrowy postęp narodowy i społeczny.

Izba przystępuje do porządku dziennego, którego punktem pierwszym jest:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie miasteczka Bóbrka na pobór opłaty gminnej od piwa.

Sprawozdawca p. Wereszezyński odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego, zakończone projektem następującej ustawy:

U s t a w a

z dnia o zezwoleniu gminie miasteczka Bóbrki na pobór opłaty gminnej od piwa.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam co następuje:

Art. I.

Gminie miasteczka Bóbrka zezwala się pobierać opłatę gminną od piwa w wysokości 2 koron od hektolitra a to od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy aż do końca roku 1910.

Art. II.

Do uiszczenia opłaty obowiązani są wszyscy, którzy piwo dla konsumeyi miejscowej wyrabiają lub sprowadzają, czy to na sprzedaż czy na własny użytek.

Art. III.

Okręg poborowy stanowi gmina Bóbrka miasteczko.

Art. IV.

Ta opłata ciąży tylko na konsumeyi miejscowej, w obrębie gminy nie można obciążać nią produkeyi ani obrotu handlowego.

Art. V.

Dzierżawa dochodu z prawa poboru tej opłaty ma być złączoną z dzierżawą prawa propinacyi w gminie Bóbrce miasteczko a dla przeprowadzenia tej dzierżawy obowiązana jest gmina porozumieć się z c. k. Dyrekcją galicyjskiego funduszu propinacyjnego względnie z dzierżawcą prawa propinacyi w Bóbrce.

Gdyby pod tym względem porozumienie między gminą i dzierżawcą prawa propinacyi nie doszło do skutku, może Wydział

krajowy zezwolić Zwierzchności gminnej, prawo poboru opłaty od piwa wydzierżawić lub prowadzić we własnym zarządzie.

Art. VI.

Bliższe postanowienia co do sposobu poboru tej opłaty wyda c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Art. VII.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej ustawy en bloc.

Izba uchwała przyjęcie powyższej ustawy en bloc, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt ustawy en bloc.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba powyższy projekt ustawy w trzeciem czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie Dębniiki powiatu politycznego Podgórze na pobór opłaty gminnej od psów.

Sprawozdawca p. Wereszezyński, odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego, zakończone projektem następującej ustawy:

U s t a w a

z dnia w przedmiocie zezwolenia gminie Dębniiki powiatu politycznego Podgórze, na pobór opłaty gminnej od psów.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, postanawiam co następuje:

§. 1.

Gminie Dębniiki powiatu politycznego Podgórze, zezwala się na pobór opłaty gminnej od psów w gminie utrzymywanych po 5 koron rocznie.

§. 2.

Postanowienia wykonawcze, oraz wskazanie wypadków, w których dozwolonym będzie uwolnienie od opłaty, określi uchwała Rady gminnej, podlegająca zatwierdzeniu Wydziału krajowego.

W każdym razie wolne od opłaty są psy trzymane na uwięzi i psy do celów wojskowych utrzymywane.

§. 3.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej, nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej ustawy en bloc.

Izba uchwała przyjęcie powyższej ustawy en bloc, poczem w oddzielnym głosowaniu uchwała cały projekt ustawy en bloc.

Uchwaliwszy następnie na wiosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba powyższy projekt ustawy w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie Knihinin wieś (powiat Stanisławów) na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa, maliniaku, dereniaku i wiśniaku i t. p.

Sprawozdawca p. Wereszczyński, odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego, zakończone projektem następującej ustawy:

U s t a w a

z dnia o zezwoleniu gminie Knihinin wieś powiat Stanisławów na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa, maliniaku, wiśniaku i dereniaku.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Gminie Knihinin wieś powiat Stanisławów zezwala się pobierać od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy począwszy, do końca roku 1910 opłaty gminne od niżej poszczególnionych napojów w gminie wyrabianych lub w jej obręb wprowadzanych i w niej zużywanych według następującej taryfy:

1. od jednego litrostopnia alkoholu dającego się oznaczyć stustopniowym alkoholometrem po 22 h. czyli od jednego hektolitra stustopniowego alkoholu po 22 kor.

2. od jednego litra słodzonych napojów spirytusowych jako to; rozolisów, likierów, rumu, araku, koniaku, ponczowej esencji itp. bez względu na ilość zawartego w tych napojach alkoholu, po 11 halerzy, czyli od jednego hektolitra po 11 koron;

3. od jednego hektolitra piwa po 2 K.;

4. od jednego hektolitra maliniaku, wiśniaku i dereniaku po 5 koron.

Art. II.

Do uiszczenia powyższych opłat obowiązani są wszyscy, którzy napoje w art. I. poszczególnione dla konsumpcji miejscowej wyrabiają lub sprowadzają czy na własny użytek, czy też na sprzedaż.

Art. III.

Okręg poborowy stanowi gmina Knihinin wieś.

Art. IV.

Tę opłata ciężka tylko na konsumpcji miejscowej w obrębie gminy nie można nią obciążać produkcji ani obrotu handlowego.

Art. V.

Od opłaty tej ma być wolną wódka w tych wszystkich wypadkach, w których po myśli §. 6. cesarskiego rozporządzenia z 17. lipca 1899 dz. u. p. Nr. 120. cz. II. wolną jest od państwowej opłaty konsumpcyjnej.

Art. VI.

Blizsze postanowienia co do sposobu poboru tych opłat wyda w drodze administracyjnej c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Art. VII

Dierzawa dochodu z prawa poboru tych opłat ma być złączoną z dzierzwą prawa propinacyi w gminie Knihinin wieś, a dla przeprowadzenia tej dzierzawy obowiązana jest gmina porozumieć się z c. k. Dyrektora galicyjskiego funduszu propinacyjnego względnie z dzierzwą prawa propinacyi w gminie Knihinin wieś. Gdyby jednak do porozumienia nie przyszło, wolno gminie za zezwoleniem Wydziału krajowego prowadzić pobór tych opłat we własnym zarządzie lub wydzierżawić w drodze publicznej licytacyi.

Art. VIII.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej ustawy en bloc.

Izba uchwała przyjęcie powyższej ustawy en bloc, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt ustawy en bloc.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba powyższy projekt ustawy w trzeciem czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie Tłuste miasteczko (powiat Zaleszczyki) na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa, miodu, maliniaku, dereniaku i wiśniaku i t. p.

Sprawozdawca p. Wereszczyński odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego, zakończone projektem następującej ustawy:

U s t a w a

z dnia o zezwoleniu gminie Tłuste miasteczko (powiat Zaleszczyki) na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa, miodu i t. p.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam co następuje:

Art. I.

Gminie Tłuste miasteczko (powiat Zaleszczyki) zezwala się pobierać od wejścia w życie niniejszej ustawy do końca roku 1910, opłaty gminne od niżej poszczególnionych napojów w gminie wyrabianych lub w jej obręb wprowadzanych i w niej zużywanych według następującej taryfy:

1. Od jednego litra alkoholu, dającego się oznaczyć stustopniowym alkoholometrem po 6 halerzy czyli od jednego hektolitra stustopniowego alkoholu po 6 koron:

2. Od jednego litra słodzonych napojów spirytusowych, jako to: rumu, araku, koniaku, rozolisów, likierów itp. bez względu na ilość zawartego w tych napojach alkoholu po 6. halerzy, czyli od jednego hektolitra tych napojów po 6 kor.

3) Od jednego hektolitra piwa bez względu na gutunek po 1 kor. 20 h.

4. Od jednego hektolitra miodu, maliniaku, wiśniaku, dereniaku itp. po 6 kor.

Art. II.

Do uiszczenia powyższych opłat obowiązani są wszyscy, którzy napoje w art. I. poszczególnione dla konsumpcyi miejscowej wyrabiają lub sprowadzają, czy na własny użytek, czy też na sprzedaż.

Art. III.

Okręg poborowy stanowi gmina Tłuste, miasteczko.

Art. IV.

Ta opłata ciąży tylko na konsumpcyi miejscowej w obrębie gminy, nie można nią obciążać prodnkei obrotu handlowego.

Art. V.

Od opłaty tej ma być wolną wódka w tych wszystkich wypadkach, w których po myśli §. 6. cesarskiego rozporządzenia z 17. lipca 1899 dz. u. p. Nr. 120. Cz. II. wolną jest ona od państwowej opłaty konsumcyjnej.

Art. VI.

Bliższe postanowienia co do sposobu poboru tych opłat wyda w drodze administracyjnej c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Art. VII.

Dzierżawa dochodu z prawa poboru tych opłat ma być złączoną z dzierżawą prawa propinacyi w Tłustem miasteczku.

W tym celu obowiązana jest gmina porozumieć się z c. k. Dyrekcją galicyjskiego funduszu propinacyjnego względnie z dzierżawcą prawa propinacyi w Tłustem miasteczku.

Gdyby pod tym względem do zgody nie przyszło, o czem ostatecznie rozstrzygać będzie Wydział krajowy, wolno będzie gminie prowadzić pobór tych opłat we własnym zarządze, lub pobór ten zabezpieczyć w drodze publicznej licytacyi.

Art. VIII.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Art. IX.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej ustawy en bloc.

Izba uchwała przyjęcie powyższej ustawy en bloc, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała projekt ustawy en bloc.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania,

bez czytania uchwała Izba powyższy projekt ustawy w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje :

Wybór komisji, a mianowicie :

Administracyjnej	z 20 członków
Bankowej	„ 17 „
Budżetowej	„ 23 „
Drogowej	„ 16 „
Gminnej	„ 15 „
Gospodarstwa krajowego	21 „
Gorniczej	„ 9 „
Kolejowej	„ 15 „
Petycyjnej	„ 23 „
Podatkowej	„ 13 „
Prawniczej	„ 10 „
Przemysłowej	„ 16 „
Włości rentowych	„ 16 „
Sanitarnej	„ 12 „
Solnej	„ 11 „
Szkolnej	„ 20 „
Wodnej	„ 17 „
Dyscyplinarnej	„ 7 „

Przemawia p. Oleśnicki i stawia wniosek formalny na powiększenie liczby członków komisji budżetowej o jednego członka tj. z 23 na 24 członków.

Przemawia p. Męciński :

Marszałek przerywa p. Męcińskiemu, zapytując go, czy zamierza przemawiać w sprawie wniosku p. Oleśnickiego.

Po oświadczeniu p. Męcińskiego, że stawia osobny wniosek nie odnoszący się do powyższego wniosku p. Oleśnickiego, Marszałek oznajmia, że udzieli we właściwym czasie głosu p. Męcińskiemu, a obecnie otwiera rozprawę nad formalnym wnioskiem p. Oleśnickiego.

Izba bez rozprawy uchwała wniosek p. Oleśnickiego tj. powiększenie liczby członków komisji budżetowej z 23 na 24.

Przemawia p. Męciński i stawia wniosek :

Wnoszę imieniem komisji matki na zwiększenie liczby członków czterech ko-

misyj w następujący sposób, a mianowicie: aby komisya wodna zamiast z 17 składała się z 18 członków, komisya sanitarna zamiast z 12 z 14, komisya gospodarstwa krajowego zamiast z 21 z 22, a przemysłowa zamiast z 16 z 18 członków.

Przemawia p. Głabiński i stawia formalny wniosek na powiększenie liczby członków komisji administracyjnej z 20 na 21.

Przemawia p. Stapiński w sprawie wniosku p. Męcińskiego.

Marszałek przerywa p. Stapińskiemu wyjaśniając wniosek p. Męcińskiego.

Izba uchwała powyższy wniosek p. Męcińskiego bez rozprawy, głosując oddzielnie nad powiększeniem liczby członków każdej komisji tj. komisji wodnej, sanitarnej, gospodarstwa krajowego i przemysłowej.

Izba uchwała następnie bez rozprawy wniosek p. Głabińskiego powiększenie liczby głosów komisji administracyjnej o jednego członka. —

Marszałek oznajmia, że Izba przystępuje obecnie do wyboru wszystkich komisji których wybór umieszczono na porządku dziennym, z wyjątkiem komisji dyscyplinarnej, nadto do wyboru sekretarzy, których wybór zgodnie z życzeniem Izby umieszcza również na dzisiejszem posiedzeniu, wzywa zatem członków Izby do głosowania oraz oddawania kartek, w końcu oznajmia, że wybór komisji dyscyplinarnej zarządzi później.

Marszałek zaprasza do komisji skrutacyjnej pp. Jana Urbańskiego, Lityńskiego, Bala, Federowicza, Maissa, Mazikiewicza i Filipa Włodka.

Posłowie oddają kartki.

Przemawia p. Męciński w sprawie omyłki druku zaszłej w propozycyi składu komisji bankowej, a mianowicie wydrukowano skład tej komisji zamiast z 17 tylko z 16 członków.

Marszałek wyjaśnia, że uzupełniający wybór 1 członka komisji bankowej umieści

na porządku dziennym następnego posiedzenia wraz z uzupełniającym wyborem 1 członka komisji budżetowej i administracyjnej, stosownie do zapadłych na dzisiejszem posiedzeniu uchwał Izby.

P. Maiss zdaje sprawę z wyniku skrutynimu.

Głosowało 113 posłów. Absolutna większość 57.

Na sekretarzy otrzymali po 113 głosów pp. Kazimierz Lubomirski, Stanisław Mycielski, Mieczysław Urbański. Głosów 105 p. Mazikiewicz, a głosów 8 p. Bohaczewski.

Marszałek stwierdza powyższy rezultat wyboru sekretarzy. Sekretarz p. Mazikiewicz zajmuje miejsce sekretarza.

P. Maiss zdaje sprawę z wyniku skrutynium wyboru poszczególnych komisyj.

Na członków komisyj poszczególnych otrzymali po 115 głosów do komisji administracyjnej pp. Białokórski, Cieński Leszek, Czajkowski Władysław, Wiktor, Garapich, Gniewosz Władysław, Huryk, Jędrzejowicz Adam, Leo, Maiss, Mars, Mycielski, Paszkowski, Sozański, Szeptycki Jan, Tarnawski, Tarnowski Zdzisław, Vaylinger, Wodzicki a pp. Rozwadowski i Torosiewicz po 94 głosów.

Do komisji bankowej: Abrahamowicz, Gnoiński Jan, Gorayski, Hupka, Lityński, Loewenstein, Mandyczewski, Maryewski, Merunowicz, Niezabitowski Stanisław, Rapoport, Rozwadowski, Sękowski, Skalkowski, Urbański Jan, Żardecki.

Do komisji budżetowej: Abrahamowicz, Badeni Kazimierz, Dunajewski, Głabiński, Górski, Jabłoński, Jędrzejowicz Stanisław, Kozłowski, Laskowski, Leo, Loewenstein, Lubomirski Andrzej, Małachowski, Milewski, Niezabitowski, Oleśnicki, Piniński Potoczek, Rutowski, Rotter, Skalkowski, Urbański Mieczysław, Zaleski.

Do komisji drogowej: Borkowski, Buynowski, Gnoiński Wincenty, Jędrzejowicz

Stanisław, Moysa, Męciński, Ochrymowicz, Pawlikowski, Sala, Skrzyński Zdzisław, Sozański, Starzyński, Szwed, Tyszkiewicz, Urbański Mieczysław, Wiśniewski.

Do komisji gospodarstwa krajowego: Brykezyński, Cielecki, Gniewosz Władysław, Gorayski, Kozłowski, Krański Wincenty, Krzysztofowicz, Mazikiewicz, Paygert, Potoczek, Rayski, Schnell, Sękowski, Skołyszewski, Skrzyński Adam, Stadnicki, Struszkiewicz, Tarnowski Zdzisław, Theodorowicz Antoni, Vivien, Wiśniewski, Zagórski.

Do komisji gminnej: Bal, Bobrzyński, Bojko, Brunicki, Buynowski, Fruchtmann, Górski, Hupka, Jaworski Apolinary, Merunowicz, Mogilnicki, Moysa, Stadnicki, Truskolaski, Zaleski.

Do komisji górniczej: Agopsowicz, Gorayski, Kolischer, Lipiński, Płocki, Rapoport, Staruch, Syroczyński, Wiśniewski.

Do komisji kolejowej: Głabiński, Jędrzejowicz Stanisław, Kolischer, Korol, Korytowski, Leo, Lipiński, Męciński, Schätzel, Skołyszewski, Skrzyński Zdzisław, Struszkiewicz, Traczewski, Vivien, Zaleski.

Do komisji petycyjnej: Agopsowicz, Baworowski, Bednarski, Bohaczewski, Bojko, Horodyski, Huza, Kostheim, Lityński, Michalski, Michałowski, Rudrof, Staruch, Szponder, Theodorowicz Antoni, Tomaszewski, Traczewski, Tyszkowski, Urbański Jan, Wilczkiewicz, Włodek Filip, Wurst, Żardecki.

Do komisji podatkowej: Abrahamowicz, Baworowski, Brunicki, Buynowski, Głabiński, Gołuchowski, Jędrzejowicz Adam, Korol, Krański Wincenty, Krempe, Krzysztofowicz, Loewenstein, Łazarski.

Do komisji prawniczej: Brunicki, Czajkowski Władysław, Fruchtmann, Huza, Jaworski Władysław Leopold, Korol, Paszkowski, Rudrof, Schätzel, Tarnawski.

Do komisji przemysłowej: Cybulski, Federowicz, Götz, Kolischer, Lipiński, Lubomirski Andrzej, Maryewski, Michalski,

Mycielski, Ostapezuk, Paygert, Rotter, Rutowski, Stapiński, Syroczyński, Truskolaski, Tyszkiewicz, Żardecki.

Do komisji dla reform agrarnych: Cieński Tadeusz, Efficowicz, Hupka, Jaworski Leopold, Laskowski, Łazarski, Milewski, Mycielski, Paygert, Rutowski, Sękowski, Skalkowski, Stojałowski, Struszkiewicz, Trzeciński, Żardecki.

Do komisji sanitarnej: Barabasz, Bednarski, Cybulski, Czaykowski Władysław, Czaykowski Władysław Wiktor, Gołuchowski, Jabłoński, Mars, Moysa, Trzeciński, Wilczkiewicz, Witosławski, Wodzicki, Wurst.

Do komisji solnej: Bal, Garapich, Korytowski, Maiss, Mandyczewski, Merunowicz, Potocki Roman, Szajer, Szpouder, Vayhinger, Włodek Zdzisław.

Do komisji szkolnej: Bilezewski, Bobrzyński, Cielecki, Cieński Tadeusz, Czartoryski, Dzieduszycki Wojciech, Jaworski Leopold Kalina, Kramarczyk, Lubomirski Kazimierz, Michałowski Emil, Mogilnicki, Piniński, Puzyna Jan, Rayski, Rotter, Szeptycki Andrzej, Tarnowski Stanisław, Theodorowicz Józef, Tomaszewski.

Do komisji wodnej: Bobrzyński, Bojko, Dzieduszycki Klemens, Gorayski, Kolischer Kozłowski, Leo, Lubomirski Kazimierz, Mandyczewski, Maryewski, Merunowicz, Michalski, Rapoport, Rotter, Rozwadowski, Skołyszewski, Sozański, Stadnicki.

Marszałek stwierdza powyższy rezultat wyboru członków wszystkich powyższych komisji, oznajmia że uzuyelniający wybór 1 członka komisji bankowej, budżetowej i administracyjnej, umieści na porządku dziennym najbliższego posiedzenia, w końcu oznajmia, że obecnie zarządza wybór 1 członka komisji dyscyplinarnej z kurji mniejszych posiadłości.

Marszałek zaprasza do skrutynium pp. Szpondra, Krempe i Bednarskiego wzywa posłów do oddawania kartek, a sekretarza do odczytania spisu posłów z tej kurji.

Sekretarz p. Urbański czyta spis posłów z kuryi mniejszych posiadłości a posłowie oddają kartki.

Izba przystępuje następnie do wyboru 1 członka komisji dyscyplinarnej z kuryi miast i izb handlowych.

Marszałek zaprasza do komisji skrutacyjnej pp. Lipińskiego, Salę. Fruechtmana, a sekretarza wzywa do odczytania spisu posłów z tej kuryi.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis posłów z tej kuryi, którzy oddają kartki.

Izba przystępuje do wyboru 1 członka komisji dyscyplinarnej z kuryi większych posiadłości.

Marszałek zaprasza do komisji skrutacyjnej pp. Garapicha, Paygerta i Gnoińskiego a sekretarza wzywa do odczytania spisu posłów z tej kuryi.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis posłów z tej kuryi, którzy oddają kartki.

Izba przystępuje do wyboru 3 członków komisji dyscyplinarnej z całego Sejmu.

Marszałek zaprasza do komisji skrutacyjnej pp. Buynowskiego, Krzysztofowicza i Huzę i wzywa posłów do oddawania kartek.

Posłowie oddają kartki.

P. Fruechtmann zdaje sprawę z wyniku skrutynium wyboru 1 członka komisji dyscyplinarnej z kuryi miast i izb handlowych.

Głosowało 20 posłów. Absolutna większość 11. Głosów 16 padło na p. Vayhingera 4 głosy na p. Jabłońskiego.

Marszałek stwierdza powyższy rezultat wyboru i oznajmia, że p. Vayhinger został wybrany członkiem komisji dyscyplinarnej z kuryi miast i izb handlowych.

P. Bednarski zdaje sprawę z wyniku skrutynium wyboru 1 członka komisji dyscyplinarnej z kuryi mniejszych posiadłości.

Głosowało 42 posłów. Absolutna większość 22. Głosów 42 tj. wszystkie otrzymał p. Kramarczyk.

Marszałek stwierdza, że p. Kramarczyk wybrany został członkiem komisji dyscyplinarnej z kuryi gmin wiejskich.

P. Gnoiński zdaje sprawę z wyniku skrutynium wyboru 1 członka komisji dyscyplinarnej z kuryi większych posiadłości.

Głosowało 28 posłów. Absolutna większość 15 głosów. Głosów 27 padło na p. M. Urbańskiego, a 1 głos na p. Stadnickiego.

Marszałek konstatuje, że członkiem komisji dyscyplinarnej z kuryi większych posiadłości wybrany został p. Mieczysław Urbański.

Marszałek oznajmia, że zanim rezultat wyboru 3 członków komisji dyscyplinarnej z całego Sejmu będzie wiadomy, zarządza odczytanie złożonego wniosku nagłego.

Sekretarz p. Urbański czyta:

Wniosek nagły

W dniach 27. i 28. września b. r. gwałtowny pożar nawiedził gminy Artyszczów i Czerlany w powiecie gródeckim, niszcząc zupełnie budynki, inwentarze i zapasy zboża 38 gospodarzy.

Ponieważ nie tylko pewna część budynków, ale nadto żadne zapasy zboża nie były ubezpieczone, przeto wobec zbliżającej się zimy i braku zarobku, należy jak najspieszniej zapobiedz strasznej nędzy pogrzelców i dlatego podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy dla pogrzelców gmin Artyszczowa i Czerlan, udzielić dożądanej zapomogi.

Wnioskodawca:

Brunicki

Białoskórski, Sozański, Stadnicki, W. Gnoiński, Jan Urbański, Mycielski, Wincenty Krański, Cielecki, Schnell, Jabłoński, Dr. Czaykowski, Garapich, Starzyński, Stanisław Bal, Kozłowski.

P. Brunicki uzasadnia nagłość tego wniosku, którą Izba bez rozprawy uchwała.

Następnie uzasadnia p. Brunicki sam wniosek, a pod względem formalnym wnosi na przekazanie tego wniosku komisji budżetowej.

Izba bez rozprawy uchwała przekazanie tego wniosku p. Brunickiego, komisji budżetowej.

P. Buynowski zdaje sprawę z wyniku skrutynium wyboru 3 członków komisji dyscyplinarnej z całego Sejmu.

Głosowało 83 posłów. Absolutna większość 42. Głosów 83 otrzymali pp. Borkowski, Korol, Stadnicki.

Marszałek stwierdza powyższy rezultat wyborów i ogłasza, że członkami komisji dyscyplinarnej z całego Sejmu wybrani zostali pp. Borkowski, Korol, Stadnicki.

Marszałek wzywa wybrane komisje, by ukonstytuowały się i rezultat ukonstytuowania się podały do jego wiadomości, następnie uprasza, by komisje jak najspieszniej rozdzieliły referaty, które są w ich ręku, gdyż tylko w ten sposób można uniknąć, aby w ostatnich dniach porządki dziennego posiedzeń sejmowych nie były zbyt obfite.

Marszałek uprasza także, aby referenci komisji odstąpili od zwyczaju pisania obszernych sprawozdań o przedłożeniach Wydziału krajowego, jeżeli się z nimi zupełnie zgadzają, gdyż w takim razie sprawozdania komisyjne mogą być tylko parafrazą sprawozdań Wydziału krajowego, które przysparzają tylko niepotrzebnej pracy i zabierają dużo czasu. Zwyczaj ten był jedną z przyczyn opóźnienia sprawozdań komisyjnych a następstwem tego nagromadzenia w ostatnim tygodniu Sejmu zanadto wielkiego materiału, który jednak trzeba było koniecznie pokonać. Ztąd wynikała potrzeba nad miarę długich porządków dziennych, na które strasznie się użalano.

Marszałek wzywa sekretarza do odczytania złożonego wniosku nagłego.

Sekretarz p. Mazikiewicz czyta:

Wniosek nagły
posła Starucha i towarzyszy:

Wysoki Sejmie! Dnia 14. lipca b. r. zniszczył pożar 18 zagród gospodarskich Olszanicy zupełnie tak, że biedni pogorzeley pozostają do teraz pod gołym niebem — przeto stawiam nagły wniosek i proszę Wysoki Sejm udzielić im zapomogi 4.000 kor. — proszę odesłać mój wniosek do komisji budżetowej.

Wnioskodawca:
Staruch.

Skolyszewski, Oleśnicki, Glidziuk, Huryk, Szajer, Wilczkiewicz, Bobaczewski, Ostapczuk, Barabasz, Stapiński, Włodek, Bojko, Effnowicz, Mogilnicki.

Marszałek udziela głosu p. Staruchowi dla uzasadnienia nagłości tego wniosku.

P. Staruch nieobecny w Izbie.

Marszałek oznajmia, że wobec nieobecności w Izbie p. Starucha poddaje uznaniu Izby nagłość tego wniosku.

Izba bez rozprawy uchwała nagłość wniosku p. Starucha, a następnie na wniosek sekretarza p. Mazikiewicza uchwała bez rozprawy przekazanie tego nagłego wniosku komisji budżetowej.

Marszałek wzywa sekretarzy do odczytania złożonych wniosków.

Sekretarz p. Urbański czyta:

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić!

Sejm wzywa Wydział krajowy, aby po stwierdzeniu praktyczności dachówek cementowych, przedłożył projekt utworzenia funduszu pożyczkowego celem udzielania bezprocentowych pożyczek powiatom i gminom na zykładanie warsztatów dachówek cementowych.

We Lwowie, dnia 1. października 1904.

Wnioskodawca:
Mieczysław Urbański w. r.

Wojciech Dzieduszycki, Baworowski, Krzysztofowicz, Rudrof, Agopsowicz, Klemens

Dzieduszycki, Brunicki, Garapich, Męciński
Zdzisław Skrzyński, Trzecieski, Władysław
Kraiński, Sękowski, Borkowski, Gołucho-
wski, Moysa.

W n i o s e k.

Ponawiając dawne a niespełnione do-
tąd żądanie kraju — Wysoki Sejm raczy
uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu,
ażebym wziął pod rozwagę sprawę odkupie-
nia przez kraj domen i lasów państwowych,
tudzież dóbr funduszowych Galicyi, pozosta-
jących w administracyi rządowej, albo też
objęcia przez kraj zarządu tych dóbr z za-
pewnieniem skarbowi państwa renty, odpo-
wiadającej dotychczasowemu dochodowi —
ewentualnie ażebym przeprowadził w tym kie-
runku rokowania z c. k. Rządem i o wyniku
ich ażebym złożył Sejmowi sprawozdanie,
wraz z odpowiednimi wnioskami.

We Lwowie, dnia 1. października 1904.

Wnioskodawca:

Teofil Merunowicz w. r.

Rayski, Małachowski, Rutowski, Lipiński,
Jahl, Jabłoński, Maryewski, Witosławski,
Tarnawski, Maiss, Fruchtman, Wurst, Bed-
narski, Schätzel, Syroczyński, Tomaszewski,
Buynowski, Wiśniewski, Michalski.

W n i o s e k

posła Tomaszewskiego i towarzyszy.

Zważywszy, że wszyscy urzędnicy pań-
stwowi i autonomiczni mają możność otrzy-
mania zaliczki na płacę,

zważywszy, że od tego dobrodziejstwa
wykluczeni są jedynie nauczyciele ludowi;

zważywszy, że nauczyciel ludowy przy
nowych, nader skromnych poborach w ra-
zie choroby lub nieszczęśliwego wypadku
w rodzinie, nie mogąc się poratować zali-
czką na płacę, popada często w lichwę;

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Na zaliczki zwrotne na płacę dla na-

uczycieli ludowych należy wstawiać coroc-
znie do budżetu odpowiednią kwotę.

We Lwowie, dnia 1. października 1904.

Wnioskodawca:

Tomaszewski w. r.

Maiss, Maryewski, Buynowski, Kolischer,
Głabiński, Bednarski, Wiśniewski, Wito-
sławski, Lipiński, Huza, Schätzel, Bojko,
Włodek, Jabłoński, Małachowski, Wurst.

Marszałek oznajmia, że pierwsze czy-
tanie tych wniosków umieści na porządku
dziennym jednego z najbliższych posiedzeń
i wzywa sekretarzy do odczytania dalszych
wniosków.

Sekretarz p. Lubomirski czyta:

W n i o s e k

posła Dr. Franciszka Tomaszewskiego i to-
warzyszy.

Zważywszy, że od każdego spadku, do
którego pertraktacyi powołane są sądy Kró-
lestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem
Księstwem Krakowskiem pobiera się w myśl
ust. z dnia 6. grudnia 1894 Dz. u. kr. 1896
Nr. 19. opłatę na rzecz funduszu szkolnego
krajowego, zważywszy, że ekwiwalent za-
zastępuje należytość przenośną od spadków,
zważywszy, że w niektórych krajach koron-
nych, jak w Czechach (ustawa z 8/6 1898
Dz. rozp. min. oświaty 1898 str. 318),
w Morawii (ustawa z dnia 27/6 1899 Dz.
rozp. ministerstwa oświaty 1899 str. 438
i 1902 str. 469), w Styryi (ust. z 23/12
1901 Dz. rozp. minist. oświaty 1902 str.
117) pobiera się opłatę od majątków, pod-
legających należytości ekwiwalentowej na
rzecz szkolnego funduszu krajowego, zwa-
żywszy, że nasz fundusz szkolny krajowy
wobec rosnących coraz bardziej potrzeb
szkolnictwa ludowego zasilenia potrzebuje,

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony
projekt ustawy

We Lwowie, dnia 1. października 1904.

Wnioskodawca:

Tomaszewski w. r.

Jahl, Witosławski, Merunowicz, Maryewski, Szätzel, Głabiński, Huza, Tarnawski, Jabłoński, Wurst, Wiśniewski, Maiss, Rutowski, Buynowski, Fruchtman, Małachowski.

U s t a w a

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim o poborze opłat od majątków, podlegających należności ekwiwalentowej na rzecz funduszu szkolnego krajowego.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim, postanawiam co następuje:

§. 1.

Od majątków, znajdujących się w Królestwie Galicyi i Lodomeryi i w Wielkim Księstwie Krakowskim, które podlegają należności ekwiwalentowej, należy pobierać opłatę na rzecz funduszu szkolnego krajowego.

§. 2.

Oplata ta ma wynosić 2% rocznie, czyli 20% od całego dziesięcioletniego przez państwo wraz z dodatkiem pobieranego ekwiwalentu.

§. 3.

Oplata ma być w ten sam sposób wymierzona i pobierana, jak się wymierza i pobiera państwową należność ekwiwalentową.

Przymusowe ściąganie i ewentualne zabezpieczenie tej opłaty ma się odbywać za pomocą tych samych organów i środków, jak przy podatkach państwowych.

§. 4.

Uwolnione od tej opłaty są:

- a) majątki kraju;
- b) majątki przeznaczone trwale na cele szkolnictwa ludowego.

§. 5.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie...

§. 6.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom Wyznań i oświaty, Finansów i Sprawiedliwości.

Marszałek oznajmia, że pierwsze czytanie tego wniosku umieści na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń i wzywa sekretarza do odczytania dalszych wniosków.

Sekretarz p. Mycielski czyta:

W n i o s e k

posła Witosławskiego i towarzyszy w sprawie zniesienia rampy kolejowej obok dworca kolei w Kołomyi.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby bezzwłocznie przystąpił do robót około zniesienia rampy kolejowej obok dworca c. k. kolei państwowych w Kołomyi, przy ul. Jagiełłońskiej wyższej, a to z powodu, że rampa ta położona tuż u wjazdu do stacji, a przecinająca gościniec rządowy wiodący do Gwoźdzca i Horodenki, już dawniej tamowała w dotkliwy sposób komunikację na tym gościńcu, obecnie zaś wskutek rozszerzenia toru pod linię lokalną Delatyn-Kołomyja-Stefanówka i zwiększonego ruchu a tem samem konieczności częstego przesuwania wozów, zamyka ruch kołowy i pieszy kilkanaście razy na dobę i to na okresy czasu trwające po pół godziny i dłużej.

Rampa ta w wysokim stopniu wpływa szkodliwie na ruch handlowy i ekonomiczny, narażając podróżnych na stratę czasu i odcinając położoną za rampą fabrykę dachówek, tudzież koszary kawaleryi od swobodnej komunikacyi z miastem.

Oprócz koszar kawaleryi, położone są po tamtej stronie toru kolejowego place mustry dla kawaleryi i piechoty, do których to koszar i placów jak niemniej do wspomnianej wyżej fabryki, prócz przez w mowie będącą rampę nie ma innego dostępu.

Nie tylko więc w interesie mieszkańców miasta i okolicy, lecz także w intere-

sie wojskowości leży jak najspieszniejsze znieślenie tejże rampy i wybudowanie przejazdu górą po nad torami.

We Lwowie dnia 1. października 1904.

Wnioskodawca:
Witosławski w. r.

Tomaszewski, Maiss, Fruchtman, Buynowski, Rotter, Małachowski, Maryewski, Rayski, Huza, Lipiński, Rutowski, Syroczyński, Jahl, Merunowicz, Głabiński, Wurst, Loewenstein, Abrahamowicz, Włodek, Bojko, Krempa, Krzysztofowicz, Horodyski, Kazimierz Badeni, Apolinary Jaworski, Rapoport, Zdzisław Tarnowski, Starzyński, Andrzej Luhomirski, Mycielski, Skołyśzewski, Oleśnicki, Huryk, Barabas, Staruch, Ostapczuk, Bohaczewski, Żardecki, Mazikiewicz, Mandyczewski, Moysa, Ochrymowicz, Bal, Garapich, Jan Szeptycki, Pawlikowski, Sala, Potoczek, Wilczkiewicz, Szponder, Klemens Dzieduszycki, Stadnicki, Korol, Leo, Szeptycki Andrzej, Kozłowski.

W n i o s e k

Posła Witosławskiego i towarzyszy w sprawie założenia seminarium nauczycielskiego żeńskiego w Kołomyi.

Zważywszy, że w całym kraju na 4.468 szkół publicznych i 239 szkół prywatnych czyli razem na 4.707 szkół są trzy seminarja nauczycielskie żeńskie (Lwów-Przemysł-Krawów);

zważywszy, że w szkołach ludowych na 9.414 sił nauczycielskich pracuje 1.013 niekwalifikowanych nauczycielek głównie z tego powodu, że ilość seminarjów żeńskich jest tak mała, a istniejące trzy seminarja tylko ograniczoną ilość uczenie przyjąć mogą;

zważywszy, że w całej połaci kraju od Lwowa ku wschodowi i południowi aż do granic kraju nie ma ani jednego seminarjum żeńskiego;

zważywszy, że dla mieszkańców tej części kraju wysyłanie córek do seminarjów żeńskich we Lwowie, Przemysłu lub

Krakowie, połączone jest ze znacznymi kosztami;

zważywszy, że w okręgu szkolnym Kołomyjskim uczęszcza na naukę codzienną 5.940, a na naukę dopełniającą 957 dziewcząt, a w najbliższych zaś sąsiednich okręgach a mianowicie: w horodeńskim 2.803 na naukę codzienną, a 519 na naukę dopełniającą, w sniatyńskim 2.556 na naukę codzienną, a 336 na naukę dopełniającą, w kosowskim 2.296 na naukę codzienną a 398 na naukę dopełniającą, wreszcie w peczezińskim 705 na naukę codzienną a 135 na naukę dopełniającą, razem więc w tych pięciu okręgach uczęszcza 14.300 dziewcząt na naukę codzienną, a 2.275 na naukę dopełniającą, łącznie przeto 16.575 dziewcząt pobiera naukę, a z tej znacznej liczby uczennic znalazłoby się aż nadto wiele takich, któreby się chciały poświęcić zawodowi nauczycielskiemu, czego najlepszym dowodem, że prawie wszystkie dziewczęta, kończące w Kołomyi 5-cio klasową szkołę wydziałową (rocznie około 30-40) obejmują nadetatowe posady nauczycielek w powyższych 5 okręgach, a tem samem powiększają na Pokuciu co roku liczbę nauczycielek nieukwalifikowanych, gdy zatem żadnej nie ulega wątpliwości, że frekwencya seminarjum nauczycielskiego żeńskiego byłaby zapewnioną, podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby przystąpił jak najrychlej do założenia seminarjum nauczycielskiego żeńskiego w Kołomyi.

We Lwowie, dnia 1. października 1904.

Wnioskodawca:
Witosławski w. r.

Tomaszewski, Małachowski, Rayski, Rutowski, Syroczyński, Jahl, Buynowski, Abrahamowicz, Fruchtman, Maiss, Krzysztofowicz, K. Badeni, Apolinary Jaworski, Skołyśzewski, Rotter, Maryewski, Głabiński, Tarnawski, Jahlouński, Loewenstein, Lipiński, Merunowicz, Wurst, Bojko, Włodek, Krempa, Horodyski, Rapoport, Zdzisław Tarnowski,

Oleśnicki, Huryk, Barabasz. Staruch, Ostapczuk, Effinowicz, Mazikiewicz, Korol, Bohaczewski, Żardecki, Mandyczewski, Kozłowski, Klem. Dzieduszycki, Szponder, Wilczkiewicz, Potoczek, Sala, Stadnicki, Pawlikowski, Jan Szeptycki, Garapich, Bal, Ochrymowicz, Moysa, Szeptycki Andrzej.

Marszałek oznajmia, że pierwsze czytanie tego wniosku umieści na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń.

Marszałek podaje do wiadomości Izby, że 4. października 1904 jako w dzień imienin Najjaśniejszego Pana odbędzie się nabożeństwo w katedrze i cerkwi o godzinie 9. rano i zaprasza na nie Izbę.

Marszałek oznajmia, że następne posiedzenie odbędzie się dnia 4. października 1904, o godzinie 11 rano i odczytuje porządek dzienny następnego posiedzenia.

Marszałek oznajmia, że ukonstytuowały się następujące komisye i w następujący sposób:

Komisya górnicza: Przewodniczący p. Gorayski, Zastępca przewodniczącego p. Wiśniewski, Sekretarz p. Syroczyński.

Komisya prawnicza: Przewodniczący Czajkowski Władysław, Zastępca przewodniczącego p. Fruchtmann, Sekretarz p. Huza.

Komisya podatkowa: Przewodniczący p. Abrahamowicz, Zastępca przewodniczącego p. Gołuchowski, Sekretarz p. Loewenstein.

Komisya przemysłowa: Przewodniczący p. Lubomirski Andrzej, Zastępca przewodniczącego p. Rutowski, Sekretarz p. Żardecki.

Komisya gospodarstwa krajowego: Przewodniczący p. Gorayski, Zastępca przewodniczącego Stadnicki i Zdzisław Tarnowski, Sekretarz p. Schnell.

Komisya dla reform agrarnych: Przewodniczący p. Sękowski, Zastępca przewodniczącego p. Cieński Tadeusz, Sekretarz p. Hupka.

Komisya wodna: Przewodniczący p. Kozłowski, Zastępca przewodniczącego p. Kollischer, Sekretarz p. Merunowicz.

Komisya solna: Przewodniczący p. Mandyczewski, Zastępca przewodniczącego p. Korytowski, Sekretarz p. Merunowicz.

Marszałek oznajmia, że rezultat ukonstytuowania się reszty komisyj poda do wiadomości Izby na następnem posiedzeniu, poczem zamyka posiedzenie.

Koniec posiedzenia godzina 1 minut 15 po południu.

Marszałek krajowy:

Stanisław Badeni w. r.

Sekretarze:

Mieczysław Urbański w. r.

Stanisław Mycielski w. r.